

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 34 (297)

Fredagen den 25 augusti 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	---	---	--

Augusta Nycander.

På Åby säteri i norra Bohuslän afled den 7 dennes en kvinna, hvars lif, trots det stilla och tillbakadragna däri, uti mer än ett hänseende var märkligt. Hennes namn var *Augusta Nycander*, född Kilman på godset Tofta i Bohusläns södra del, den 18 februari 1836.

Det är något man kunde kalla tålmodets geni: denna aldrig svikande förmåga att utan ett ord af klagan bära ett helt lifs plågor. Fru Nycander visade detta i hög grad, undergifvet uthärdande de kroppsliga smärtor, som grundlagda af ett redan vid 12—13 års ålder påkommet ondt, sedermera genom nya sjukdomar förstärkta, följde henne till sista anddraget. Sedan ett par decennier hade läkarne »dödsdömt» henne. Och att hon uppnådde sitt femtiosjunde år var icke blott — morfinens förtjänst, utan väl lika mycket den okuffiga *viljekraft*, som besjälade denna kroppsligen så svaga kvinna. Hon *ville* lef-

va och verka för sin omgivning — och vi tro, att döden därför tvekade.

Hennes lif var fullt af kärlek: till hennes närmaste, till alla behöfvande och hjälplösa, som kommo i hennes väg, och — sist, men ej minst — kärlek till och beundran för allt hvad hon — där hon låg på sjukbädden eller, med andras hjälp, gick uppe — såg tränga sig fram af sant och skönt därute i det stridande samhället.

Hon var en bildad, beläst kvinna — ja, äfven berest, genom ett par turer på kontinenten under sina jämförelsevis plågfria dagar. Och fast hon större delen af sitt lif framlefde denna tysta, stilla existens, som man blott kan föra på en herregård af det riktigt uråldriga, undan-gömda slaget som just säteriet Åby är — var det ingen af tidens rörelser, som drog hennes intresse förbi. Ja, med vaken blick satte hon sig — midt under sjukdomen — in i allt. Och där hon fann sig af samvete och begåfning manad, grep hon

Du är icke fri, så länge du ej äfven behärskar din fantasi. Fantasien är den mäktigaste despot.

B. Auerbach.

också själf till penna för att lägga sitt ord i vägskaalen. Ty fru Nycander var ett stycke författarinna. Hade hon personligen lefvat mera uppe i tidsströmmingarna, och hade hennes hälsa ej varit så vacklande, skulle säkert hennes litterära kvarlåtenskap varit betydligt större än nu. Ty hennes anlags rötter förgrenade sig djupare än de vanliga dilettantmässiga ansatser, hvilkas högsta triumfer firas på födelse- och namnsdagar. Hon var en ande med klar tanke och varm känsla. Och de uppsatser, sagor, små dikter och musikkompositioner, hon åstadkommit, visa både smak och adel i uppfattningen och finhet i användande af uttrycksmedlen. Somliga af dessa alster äro tryckta, bland annat i de två bokpublikationer hon själf utgaf, »Minnen» och »Sparfvens kvitter» — denna senare för välgörande ändamål.

De ämnen, inom hvilka hon rörde sig, voro nära till hands liggande och rent mänskliga. Varmt religiöst sinnad, älskade hon att uttala sig i sådana frågor, som rörde människans frihet att lefva, älska, arbeta; hon sökte uppdraga gränsskilnaden emellan stort och smått eller rättare att, ur kristen synpunkt, utplåna den, hon talade varma ord om den äkta och den oäkta toleransen m. m. Icke sällan vände hon sig, den af lifvet pröfvade, erfarna kvinnan, med sina maningsord till det uppväxande släktet. Och den för åtskilliga år sedan utkommande, gouterade tidskriften »Sveriges ungdom» innehöll länge bidrag af hennes hand, däribland några sagor, som äga både djup och skönhet.

Hon var den varmaste djurvän. Tidskriften »Djurvännan» inrymde för ett antal år sedan flere uppsatser af hennes penna, bland hvilka ett par om djursjälen odödlighet väckte ett visst uppseende och framkallade diskussion i tidskriftens spalter.

Äfven till en och annan tidning för öfvert har hon bidragit — allt under signatur — och någon gång också i Idun, med tankar om hem och hemlif.

Hon sade sig aldrig skriva för namnet — blott för saken. Och dock är hennes namn väl värdt att nämnas bland de kvinnor, som ädelt tänkt och skrivit, äfven ehuru tid och krafter så föga tillätit henne att offentligt framlägga af sitt rika tankeinhåll.

En starkt framträdande talang hos henne var den musikaliska. Vi ha redan antydtt hennes tonsättningar. Dessa utgjordes af smärre sångstycken af särdeles fint melodiskt tycke, mest närmande sig folkvisans ton, den i sin enkelhet så svårupphinneliga. Hon kallade dem »Toner från skog och haf». Den natur, hvori hon större delen af sitt lif vistades, säteriet Åby med omgifningar, är ock så idyllisk, att den lätt ingifver ett poetiskt mottagligt sinne impulser af ren, oskuldsljuf karaktär. Och människorna äro ju i mycket barn af naturen.

Men — fru Nycander var ej blott en

ej oäfvnen tonsättarinna, hon var därefter en utöfvande konstnärinna af aktningsvärdt slag. Den som såg och hörde hennes händer på pianoklaviaturen, rycktes gärna med af spelet. Ty var det något som företrädesvis utmärkte henne, så var det omedelbarhet, inspiration. Hon ägde ej spår af affektation, och hon återhöll ej heller hvad hon kunde meddela — i hvilken form det än måtte te sig. Hvar och en, som närmade sig henne, erfor den bestända känslan af ett hjärta, som varmt och vänligt klappade en till mötes.

Så var det ock med hennes pianospel. Däri slog ett hjärta. Och på samma gång aflockade hennes tekniska färdighet mer än en gång till och med kännare bifall. Häri som i allt annat hade hon erhållit utmärkt underbyggnad. Så hade hennes musikaliska uppfostran ledts af bland andra samme artist, som öfvervakat själfve Ole Bulls fingerlek på fiolsträngarne, nämligen titulus Lundholm, ett lika originellt geni som genialiskt original. Denne lefde länge i Augusta Nycanders föräldrahem, det ofvannämnda Tofta, och slutade äfven, om vi ej minnas orätt, där sina dagar.

* * *

Som synes, var fru Nycander en särdeles ideelt anlagd natur. Men därför förnekade sig ej hennes praktiska sinne. Till hennes hem, till hennes sjukbädd kommo fattige och nödlidande från bygderna rundtomkring för att söka råd och hjälp. Och hon gaf af sitt kärleksfulla hjärta, hon gaf af sina materiella ägodelar. Och, nu död, torde det vara första gången hon, utom genom glädjebudskap, prässat tårar ur andras ögon.

För tio år sedan stiftade hon, utan offentlig donation, blott af privata medel, en barmhärtighetsanstalt inom Tossene socken, Bohuslän, vid namn *Sotenäs barnhem*. Detta blef en kär tillflyktsort för stackars små värnlösa barn — så många som förhållandena det medgäfv — åtta å nio stycken i sender. Denna stiftelse uppehöll fru Nycander framgångsrikt till sin död, trots sjukdom och bekymmer — dock äfven med hjälp af en offervillig allmänhet. Till dessa offervillige räknas ock alla de, som för några år sedan deltog i den penninginsamling för nämnda barnhem, hvilken, föranstaltad af författarinnan Mathilda Roos, jnst i denna tidskrift pågick. Genom den ädla stiftarinns död ha barnhemmets innevånare mist sitt bästa ledande stöd och vädja nu i barmhärtighetens namn starkare än förr till allmänhetens välvilja.

* * *

Fru Nycander efterlämnar ej blott hos make och barn, utan äfven hos släktingar, vänner och underlydande ett älskadt minne.

Hon står genom sin rena, kvinnliga karaktär, sin visserligen i stillhet utförda,

men af så många välsignelser följda verksamhet såsom ett vackert exempel på, hur fortfarande i vårt land, trots tidens dekadans på många områden, kunna fostras och lefva kvinnor af det gamla, äktsvenska, ljusa, själshöga slaget.

flyende sommar.

Det lider mot sommarens sista tid,
och åkern står skördemogen.
Det bleknar och gulnar i hult och lid,
och lingonen rodna i skogen.

Att byta vårt soliga friluftslif
mot stadens tvång stå vi redo.
Hur hastigt bland landtliga tidsfördrif
förbi oss veckorna gledo!

Men ännu vi vandra omkring en gång
till alla de kära ställen,
där ofta vi vistades dagen lång,
från morgonen och till kvällen.

Vi taga vår stråt öfver mejad teg,
förr rik på viol och ranunkel.
Vi styra på barrtäckt led våra steg
till skogens villande dunkel.

Vårt afsked vi bringa till stålblank vik
från björkbeskuggade stränder.
I fjärran forsarnes vågmusik
sitt sista farväl oss sänder.

Hvar dröm, vår hoppfulla kärlek
drömt,
i dagar, som runnit sälla,
ett solskensglittrande minne har gömt,
hvar ännu vi vår kosa ställa.

En saknad, blandad af fröjd och ve,
vår vareelse tager fången.
Det är en lyckans vårdag vi se
för evigt, evigt förgången.

E. N. Söderberg.

”Att göra godt...”

Några betraktelser af *Erny*.

Det är att hoppas, att den i föreningar och anstalter ordnade välgörenheten merändels motsvarar sitt syfte att verka godt, men hvad som är aldeles säkert är, att den ojämförligt största delen af den privata välgörenheten i form af på måfå utslungade allmosor verkar ondt ända därhän, att den kan bidra till samhällets demoralisation: den lägger hyende under lättjan eller oföretagsamheten samt utbildar därigenom yrkestiggeriet.

En allmosa innebär alltid en kränkning af den personliga värdigheten, alldenstund den ställer mottagaren i ett nesligt beroendeförhållande till givaren. Det är en nådebevisning, som låter sitt föremål tungt känna sin moraliska underlägsenhet och i de flesta fall rent af urståndsätter mottagaren att någonsin blifva kvitt med en givare, som likgiltigt kastat till honom ett mynt för att ögonblicket därpå försvinna ur hans synkrets, kanske för alltid.

Såsom en olycklig följd häraf kufvas den ursprungliga stoltheten alltmera genom så lättvindigt fången utkomst; den gamla föresatsen: »bara jag denna gång blir hjälpt, skall jag sedan arbeta» förlorar i kraft hvarje gång ett mynt släppes ned i den framsträckta handen, och, som man vet, är »lätt vunnet» också »lätt svunnet»; inom kort gör sig behovet eller nöden åter gällande; ingen tid är att förlora, utvägen att tigga har visat sig bekvämast, och ännu »en gång är ju ingen gång». Snart är den försoffade, arbetsoduglige yrkestiggaren färdig.

Det är en af gammalt ventilerad fråga, huru välgörenhet bör utövas, så att den medför praktiskt verk samma resultat. Om man rätt fattar begreppet välgörenhet, såsom ingalunda ett blott allmosegifvande, utan såsom en verklig kärlekshandling efter förståndiga grundsatsar, ligger i sakens natur, att den icke får medföra människors förnedrande, utan tvärtom deras upprättande och jämnställande med den frie, sig själf försörjande arbetaren.

Det är ju omöjligt att angifva någon bestämd norm för hjälpgifvandet i enskilda fall; de måste helt naturligt vexla alltefter omständigheterna. Sätten kunna vara *många*, men under hvilken form filantropien än arbetar, måste den dock alltid på hur skilda vägar som helst åsyfta ett mål: att hjälpa verksamt och höja den hjälptes ambition till själfverksamhet.

Ett sterotyp uttryck för s. k. välgörenhet, hvilket sanktionerats af »den goda tonen» och därför på de flesta håll torde finna sina försvarare, finna vi i de numera så vanliga »basarerna» och därmed jämförliga festiviteter.

Det är sant, att resultatet blir pengar, kanske mycket pengar. Men detta saldo har så att säga ett stort moraliskt deficit, som minskar dess värde inför mottagarne: den förnäma världen har *festat* ihop hjälpen, men de, och tacksamheten för gifvan grumlas af tanken på det egoistiska medlet för dess anskaffande. Genom de festligt upplysta fönsterna tränger då och då ett muntert sorl ut till ett par af köld och hunger buttrande stackare, som sedermera kanske få del af härlighetens pekuniära resultat — något, hvarom de också ha en aning. Men hör på dem bara!

»Det där är välgörenhet, di kallar't,» säger den ene, en man till sin granne, en kvinna.

»Men tror madam, att någon af di där fina herrarne och damerna skulle ge en så mycket som en skvätt vatten med sina egna nädiga händer, ifall en låg för döden midt för näsan på dom — hva?»

»Åhnej, det vet jag bäst; när min Mia låg i sjelståget, bad jag grosshandlarfrun midtemot, han vet, att få låna femtio öre till medicin. — Vänd er till roteman, sa' hon, han har fått en summa pengar af vår basar på Börsen. — Så slog hon igen dörren. Se, di hade dansat för di fattiga da'n förut. Nå, jag gick till roteman förstas. Ja, tri krooor fick jag, men när jag kom hem, var Mia allt död. Det hade varit bättre å fått en femtiööring strax.»

»Och hvad hade jag för glädje af di tri kronorna?» fortsätter kvinnan sin tankegång med något trotsigt och hästskt i rösten, »dom söp man min, det kräket opp, så jag såg inte så mycket som så af dom...»

Ja, här besannas verkligen, fast i förändrad mening, satsen om »lätt vunnet — lätt svunnet». — »Lätt vunnet» för den nöjeslystna societeten i fest och glädje; »lätt svunnet» för armodets son i lättsinne och last. Han, som är van att svälta, har i hast fått litet mer pengar än vanligt på en gång, hvilka de förnäma festat i hop åt honom. Hej, låt gå! Och nästan med ett hänleende i mungipan tar han emot sin andel, liksom den vore hans själfskrifna, förutbestämda rätt.

Vid en fashionabel badort var en välgörenhetsfest påtänkt. På den utsatta dagen började det regna, och man tänkte inställa festen. Då föreslog en af de komiterade, att man i alla fall skulle realisera det egentliga ändamålet med festen genom att rätt och slätt göra en penninginsamling åt de fattige — ty alltihop gick väl ändå ut därpå.

Öfriga komiterade trodde visst först, att mannen dref ett dåligt skämt. Ty en så tarflig tillställning hade då väl aldrig egt rum vid en så fashionabel badort som denna. Men hur det var, vann förslaget till sist seger, ett i lämpliga ordalag affattadt anslag sattes upp, och nu inträffade det högst märkliga, att en hel ström hvardagsklädda badgäster nästan hela den regniga dagen om rörde sig fram genom parken och helt tyst och blygsamt lade ned något i en sparbössa på societetshusets veranda.

På kvällen var sparbössan full, och jag är säker, att behållningen sålunda blef större, än den blifvit med en mängd kostsamma extra festafbränningar. Vidare är jag säker, att de på detta sätt insamlade pengarna gjorde större nytta, än om de passerat genom flärdens och nöjets kvafva atmosfer.

De måste ha fört en idé om människokärlek och offervillighet med sig rätt in i de hjälpanammandes hjärtan, ty dagen efteråt uppvaktades »direktionen för nytta och nöje» af ett hundratal så snyggt som möjligt klädda fattiga af båda könen, hvilka genom ett ombud tackade för den vackra, oegennyttiga gifvan och bådo att få gratis hjälpa badgästerna ned med bagage till båtarna — ty det var redan på den tiden, då många reste.

Det är ibland svårt nog att taga rätt på den verkliga nöden för att inrikta sin hjälp på värdiga föremål — och för att lyckas hjälpa, så att det blir något bevändt med det hela. Det är näppeligen människokärlek att kasta ett mynt i handen på en tiggare och gå vidare, utan det är en bekvämlighetsutväg för att lugna ett halfvaket samvete med tanken: »jag har gjort hvad jag kunnat!» Hur ofta hör man ej den eller den göra en halft

salfvelsefull själfbekännelse: »Jag för min del har svårt att gå förbi en sådan där stackare, utan att ge något!» Visserligen; men han har ännu svårare att göra sin gifva fruktbärande genom att taga litet närmare notis om tiggaren. Ty det kräver besvär, det kräver till och med stundom modet att neka och att taga emot ett glåpord midt i ansiktet.

Ni ser en trasig kvinna med ett barn på armen. Hon kvider en bön, och ni ger, glad att vara henne så fort som möjligt kvitt. Men i stället skulle ni frågat henne om namn, bostad, den lilles ålder och hälsa etc. och allt detta på ett sätt, som ingifvit henne förtroende och tillika ställt möjligheten af er hjälp i perspektiv för henne, därest hon på ett tillfredsställande sätt kunnat göra reda för sig.

Nej, spara ej på fjäten, men desto mer på er bekvämlighet, följ henne hem, och ni skall måhända i allt få bekräftelse på sannfärdigheten af hennes uppgifter, och då skall ni, gripen af så mycken tilläfventyrs oförvållad nöd, kanske göra er gifva litet rikligare än ni ursprungligen ämnat samt tillika ha henne i godt minne, då ni finner en hederlig sysselsättning för henne. Var lugn för att, om ni i henne träffat en något så när värdig, skall hon en gång, manad af egen stolthet och rättskänsla, på något sätt gengälda er! Ni har blott gifvit henne ett lån, ej en allmosa. Ty hade ni det gjort och sedan följts af några tjugtal lika kallsinniga »välgörare», skulle hon måhända för alltid dragits ned till yrkestiggerskans nivå, i stället för att hon nu genom er fått impulsen och medlen att blifva en arbetsnyttig arbeterska.

Men det kunde också vara så här:

Edra frågor mötas af sväfvande svar, hvilka snart öfvertyga er, att hon far med osanning. Barnet t. ex. är, när allt kommer till allt, hyrdt för tiggeriet i syfte att väcka stegradt medlidande. Där har ni alltså en, som redan glidit långt ned på det sluttande planet, och som skulle kommit ännu ett stycke längre ned genom er tanklöst gifna skärf. Därför bör ni neka, men tillika göra hvad ni kan för att leda henne in i andra spår. Till en början tör hon ej vilja höra på det örat, men antingen skall ni till sist lyckas väcka en smula hederskänsla hos henne och få henne att mottaga någon liten hjälp »in natura», mat, kläder etc., samt förmå henne att följa er anvisning på någon plats eller på någon, som bättre än ni förstår dylikt — eller också skall hon genom er enständiga vägran (jag fattar er nämligen nu som en »kollektiv» personlighet) att slösa pengar på en odåga slutligen rent af tvingas att börja arbeta.

Det sades, att det stundom är svårt att leta sig fram till den verkliga nöden. Det finns en stolt, tillbakadragen fattigdom, som är i lika stort, om ej större behof af hjälp än den, som skyltar i trasor och larmar öfverljudd. Men den förstnämnda tiger och är för-synt samt måste mötas med den största fin-känslighet, för att ej de välvilliga afsikterna skola missförstås och blifva fruktlösa. Vanligen är den dock så tystlåten och reserverad, att den merändels stannar i det fördolda, utan bistånd. Och ådrager den sig verkligen uppmärksamhet, händer, att den tillämnade hjälpen bokstafligen stannar vid tröskeln till dess boning. Ty innanför denna tröskel visar sig så mycken snygghet och ordning, att den besökande tvekar och tänker: »Här är ju ingen nöd, det vore bara öfverflödigt, kanske förolämpande att här erbjuda understöd.» — Och

dock behöfves det så väl och skulle så värdigt mottagas och motsvaras, om det blott gäfvades på ett grannliga sätt.

Här gällde det att med både aktsamhet och skarpsinne tränga under förhållandenas yta och utfundera de *rätta* medlen för att ej stöta. Men just i dylika fall går det åsyftade resultatet så ofta om intet af brist på blick för saken och god vilja att sätta sig in i den.

Nöden i lumpor och med ett skärande skri på läpparna blir däremot i allmänhet observerad och behjärtad, ofta af en malplacerad *offervillighet*, som också blott ransakat ytan.

I en betydande stad vid västra kusten var en rik fru känd för sin välgörenhet mot de fattige. En dag infann sig hos henne en tarfligt klädd kvinna och bad under bittra tårar om begravningshjälp för sin aflidne man. Fru X. skulle just göra en välgörenhetsrund och lofvade titta till henne. Hon kom upp i ett kyffe, där kvinnan stod och grät framför ett manslik i grof svepning, lämnade en sedel till den bedröfvade änkan och for vidare. Något senare upptäckte hon, att hon glömt sin pirat, och befalld kusken vända om. Själ gick hon ännu en gång upp till vindskupan och hörde med förvåning grälände röster innanför dörren. Då hennes knackning ej beaktades, steg hon in och möttes af det häpnadsväckande skådespelet, hurusom »liket», ännu i full svepning, slogs med »änkan» om en butelj brännvin.

Hon fick verkligen sin pirat plus ett varnande erfarenhetsrön, som för framtiden gjorde hennes arbete i välgörenhetens tjänst något mindre kritiklöst — såväl till hennes egen som klienternas båtnad.

(Slut i nästa n:r.)

Den gamle vaktmästaren.

Skiss af *Elisabeth Kuylenstierna*.

»Bertil, vi måste se slottet också!» Den unga fästmon drog otåligt sin fästman med sig. »Du vet ju, att jag inte varit här, sedan jag var barn, och nu är det så roligt att upplifva gamla minnen.»

»Det förstär jag, när man är en sådan liten svärmska som du, och naturligtvis skall du få din vilja fram.» Den unge skriftstälaren såg ömt på henne.

»Så tyst och ensligt här är, Bertil, och hvad man känner sig obetydlig i den jättestora parken. Se, de gamla lindarne där ha ju alldeles växt tillsammans och bilda ett riktigt löfhalv. Jag undrar, hur många generationer gått här just som vi två och drömt och hopats på samma sätt.»

Bertil tryckte hennes arm fastare intill sig.

»Sådana här gamla och öfvergifna slottsparker utöfva en underlig makt öfvar fantasien,» sade han. »Det är som hviskade ur trädens dunkel den flydda generationen sitt tvekande, skygga *qui vive* till oss unga. Man sänker ofrivilligt rösten, liksom rädd att med sin bullrande glädje störa ett förgånget släktens ro. Sanden, som knastrar under våra fötter, löfven, som hvirflande föras kring af vinden, fåglarne, som byggt bo i de sekelgamla ekarna, allt tyckes upprepa de vemodfulla orden: »Det var en gång.» Det hjälper icke, att vi säga oss, att det ju egentligen är på samma sätt ännu, öfverallt i den värld, som för den ytlige betraktaren förefaller så helt

och hållet inramad i hvardagslivets prosa; det tränger sig starkare, mera påtagligt öfver oss här i tystnaden och glömskan. Men du blir trött på mig, liten! Nu skola vi gå och söka upp vaktmästaren.»

De gingo direkt fram till den lilla flygelbyggnad man anvisat dem som hans bostad och knackade på den hvitmålade, breda dörren med sitt stora, klumpiga lås.

Afmätta steg ljödo därinifrån.

Om de kunde få bese slottet? — Jo, strax. —

De satte sig på den smala, obekväma verandabänken och väntade, och så kom den gamle vaktmästaren ut.

Han såg ståtlig ut med sin hofmannahållning, sitt åldriga, slätrakade ansikte under uniformsmössan och den omsorgsfullt borstade rocken, prydd med medalj för långvarig och trogen tjänst.

Han gick före dem med sin skramlande nyckelknippa och öppnade med van hand de tunga slottsportarna.

Med en vördnadsfull rörelse lade han mössan ifrån sig på en stol i vestibulen, harklade sig och började liksom uppdragen genom någon slags mekanism att beskrifva rummens ändamål och inredning.

Under det hans unga fästmon med barnslig förtjusning återfann och fördjupade sig i sina barndomsminnen, iakttog Bertil den gamle vaktmästaren med de trötta, slappa dragen.

»Besöktes slottet af många främlingar,» frågade han.

»Nej, här är aldrig någon; det är inte modernt längre. Nu skall folk till Saltsjöbaden eller hvad det heter för slag, det här bryr ingen sig om.» Det låg undertryckt bitterhet i den gamles ord, men det gjorde honom tydligen godt att få tala ut.

Plötsligt återföll han dock i sin förra roll och fortsatte i raskt, men entonigt tempo att berätta och beskrifva.

»Här var de kungligas matsal i hvardagslag; hela möbleringen är kvar sedan den tiden.»

Tankfullt blickade Bertil ut genom de höga fönstren. Den hesa, ansträngda gubbrösten plågade honom: den lät så förtorkad.

»Här var fester förr, skall herrskapet tro. Jag minns det mycket väl, sedan jag var en liten pojke.»

»Jaså, ni var här redan då?»

»Ja, jag är född här, och nu väntar jag bara på att få dö här också.»

Bertil såg medlidsamt på den gamle.

»Och sedan lämnar ni kanske er syssla i arf åt er son,» frågade han.

»Nej då, honom har den nya tiden tagit. Han reste till Amerika för tjugu år sedan, och nu är han gift och har stora barn. Han har skrivit och bedt mig komma dit ut nu, när jag blifvit så här ensam — mor dog för tre år sedan, hon — men man rycker inte så lätt upp gamla träd med rötterna; de sitta för fast.»

»Ja, men res och hälsa på åtminstone,» sade den unga fästmon ifrigt, »tänk, hvad ni skulle bli välkommen.»

»Tror nog det, men Amerika och jag passa inte ihop. Jag skulle längta hem igen och vara ängslig, att någon ung stympare utan ett tecken till försyn skulle komma i mitt ställe här. Jag vet så precis, hur allting skall tas, hur det måste aktas för att inte falla sönder, hvilken stol man skall lyfta på öfverdraget på och visa möbelyget, och hvilka kungliga porträtterna föreställa. Man måste vara inne i allt det där. Det är som att

berätta sagor för barn, det skall ske på ett visst sätt, för att de skola förstå. Nå ja, det kunde han ju lära sig, men hvad han inte kunde lära sig, det är att älska det, som jag gör. Sådant växer fast med åren. Berömmer någon slottet, känns det som berömd han mitt eget verk, och fastän jag många gånger varit trött att gå här och ideligen upprepa detsamma, mister det ändå aldrig riktigt sitt intresse.

Ja, här ha vi biblioteket, och så har herrskapet sett alltsammans.»

»Tack för besväret. Jag förstår, att ni skall tycka om de gamla salarne,» sade Bertil hjärtligt.

Ett drag af nästan barnslig tillfredsställelse fög öfver den gamles ansikte.

»Ja, inte sant, man lär sig hålla af det, om man bara har sinne för den flydda tiden. Det fordras ett visst slags ögon till det, och det ser herrn ut att ha. Det finns somliga, som går hit för att nypa i möbelyget, för att känna, om det är riktigt siden, och lyfta på silfverpjäserna för att beräkna metallvärdet. För sådana går jag inte gärna hit upp. De ha för mycket af den nya tiden i sig. Kanske har jag pratat bredvid munnen den här gången, det händer så lätt, när orden sitta på tungan och man känner, att det är någon, som förstår en. Herrskapet får väl ursäkta mig.»

»Det behöfver ni inte be om. Jag har själf varit lifligt intresserad,» sade Bertil och räckte honom vänligt handen.

»Kanske komma vi tillbaka nästa år och hälsa på er.»

»Välkomna mitt unga herrskap, och skulle det vara någon annan i mitt ställe, kan herrskapet vara tämligen säkra, att inte gamla vaktmästaren finns till längre.»

Med ett doft ljud föll den tunga slottsporten igen, nycklarna skramlade, och Bertil och hans unga fästmon vandrade tysta längs den skuggrika allén, där det susade så dystert i de höga träden.

Nålpenningar.

Fortsättning på en gammal flickas funderingar.

Af *S. T.*

Af en vänlig uppmantran i n:r 20 af Idun detta år styrkt i min afsikt att än en gång taga till orda för fruarna, vill jag, som förut är nämndt, yttra mig om kapitlet »nålpenningar», hvarmed, som bekant, i en trängre bemärkelse, förstås de kontanter en kvinna använder på sitt enskilda »diverse», i en vidsträcktare och rätt allmänt antagen, toaletten inbegripen.

Vid giftermåls ingående, hvad vore naturligare, än att det träffades öfverenskommelse rörande en viss årlig summa — större eller mindre enligt hvars och ens tillgångar — till hustruns personliga utgifter? Allt från början borde väl den äkte mannen vara på det klara med, att denna kolumn på hans utgiftskonto är nödvändig, den så väl som hvar och en annan, och att det icke är tillräckligt att gifva sin fru ett och annat frivilligt bidrag, en present då och då, utan att hon måste hafva sitt bestämda »anslag». Det är ingen obillig fordran häri, det medgifver nog enhver. Ty en kvinna, tillhörande öfverklassen, hon må nu vara så

förståndigt och sparsamt uppfostrad som helst och icke höra till de »bortskända», har ändock rätt många behof och kan ej känna det trefligt eller ens dragligt utan en egen handkassa.

Men en så rättvis och som man tycker själffallen bestämmelse iakttages långt ifrån alltid, efter hvad jag hört gifta vänner säga. Stundom lagar väl en omtänksam far, att hans dotter, äfven som gift, skall hafva det sörjdt för sig i detta afseende, men detta endast när han har en vacker hemgift att skänka henne — och icke alltid då — och i allmänhet är denna för hustruns trefnad och hemfridens bevarande så viktiga angelägenhet helt och hållet öfverläten åt mannens godtycke.

Vi ogifta äro ju icke utan våra nålpenningar. I ett välbergadt och ordentligt föräldrahem utfår den vuxna dottern dem vanligen kvartalsvis af sin far, och i hem, där dennes inkomster ej äro stora nog att tillåta det, skaffar hon sig dem genom eget arbete. Men så snart hon blir gift, blir det annorlunda. Icke alltid — det måste jag dock från början erkänna, ty det finns ju män, som äro mycket villiga att gifva sina hustrur det, dem med rätta bör tillkomma, ja, som rent af äro generösa mot dem — men allt för ofta, tyvärr! Allting är nämligen gemensamt, kantänka, och då hon vill hafva något, har hon blott att »saga till». Det låter ju rätt bra och vackert detta i teorien, men i praktiken är systemet förkastligt. I bästa fall är det opraktiskt, därför att det inkommoderar å ömse håll; men för öfrigt visar det sig så lätt vara blott tomma ord och urartar vanligtvis till ett förhållande, som innebär förödmjukelse för hustrun, ja, rent af är oförenligt med hennes värdighet. Ty att »bara säga till», det blir att ödmjukt som en barnunge komma och begära det hon behöfver eller önskar och underställa mannens profning, huruvida det är nödvändigt eller ej. Man kan t. ex. vara viss på, att i samma hem, där hushållspenningarne sutto så hårdt inne, nålpenningarne sitta ännu hårdare. Och var det tungt för henne att tigga och bedja om de förstnämnda, sårar afslaget eller det ovilliga bifallet mycket djupare, när den begäran hon framställt gäller henne personligen. Nålpenningarne göra mången gång skäl för sitt namn, ty de hafva en egen förmåga att sticka. Är hustrun för stolt att upppepa sin begäran om en ny hatt eller klädning, händer det allt, att hon får gå där i sina fula, gammalmodiga kläder och se otreflig eller åtminstone mindre bra ut, och mannen skall måhända göra jämförelser mellan henne och unga, »stiliga» flickor och tycka, att gumman börjar se passerad ut.

Kläderna göra nu ofantligt mycket till fruntimmers utseende, och i medvetande därom är kvinnan i allmänhet svag för att vara väl klädd. Men låt detta vara hennes ensak! Hvarför skall hon ständigt och jämnt behöfva blotta denna lilla svaghet för en man, som till följd af den artskilnad, som existerar könen emellan, alls icke förstår ett sådant där äkta kvinnligt intresse och blott fördömer det som otillbörlig fåfänga. Egentligen borde han känna sig smickra, om han brydde sig om att tänka sig in i saken, ty i normala fall är det väl ändå i första rummet för att behaga honom, hon vill se så bra ut som möjligt. Och hvad förstår en herre i fråga om damtoaletten? Ursäkta, jag säger: ingenting. Må därför frun vara fri att därvidlag råda sig själf! Köpa sig hvad hon tycker om och anser nödvändigt och spara in, hvad som kan sparas. Och må hon därför hafva sina egna toalettpenningar!

Men det är icke blott till kläder hon behöfver sin handkassa. Det är i vårt samhällslif så bestådt, att äfven en kvinna litet emellan får vara färdig med portmonnäen.

Hur ofta t. ex. blir ej en fru, som sitter i ett vackert, godt och varmt hem, anlitad af armodets bleka barn! Mana henne ej hjärtat och samvetet att då hjälpa, och hafva icke dessa nödställda medmänniskor nära nog pocksrätt på henne? Hon kan ej komma undan med, att hennes make årligen skänker en tia hit och en femtia dit till välgörande stiftelser och inrättningar. När en varmhjärtad kvinna ser nöden på nära håll, känner hon det som sin plikt att i sin mån söka lindra den, och hon lider, då hon ej kan det. Och den gråtande änkan eller den till arbete oförmögne stackars mannen, som blifvit afvisad, faller en hård dom öfver henne. Ack, de veta icke de, att den fina frun ej hade mer i sin portmonnä än de själfva, och att hon, midt i välståndet, kände sig så fattig, så fattig. Hade hon haft något eget att förfoga öfver, hade hon varit i sin fria rätt att spara in något på sig själf och gifva det motsvarande beloppet åt de hungrande, men nu . . .

Som en motsats till det, som sist blifvit sagdt, kan jag berätta, huru i ett mycket rikt hem, där jag var guvernant, frun hvarje födelsedag i sin skrifbordslåda fann ett kuvert med en inelligande tusenkronoesedel, på hvilket hennes man skrifvit: »Åt dina fattiga». Juveler och spetsar roade henne å längre, och hennes man visste, att detta var den bästa födelsedagsgåfva han kunde glädja henne med.

Vidare, ehuru hon hvarken röker eller tillbringar sina aftnar »ute», är det en hel mängd på förhand obestämbara saker som en fru, dels för egen del, dels till följd af sina familjeförhållanden, behöfver penningar till. Hon kan ju vilja köpa sig en nyutkommen bok, dricka en kopp choklad en förmiddag hon är ute, lyckönska en vän med några blommor, skänka en släkting, ja, hvarför icke sin man en födelsedagsgåfva o. s. v. Att vid sådana tillfällen och för dylika ändamål anlita mannen om en femtioöring, en krona eller femma, redogöra för hvad penningarne skola vara till samt måhända blifva förbjuden det tilltänkta nöjet eller den önskade småsaken, tyckes mig snart sagdt barockt. Som fri människa hunden mogen ålder bör det väl i dylika fall vara hennes moraliska, om ock efter svensk lag ännu ej hennes juridiska rätt att handla efter eget godfinnande. Fordrar familjens ekonomiska ställning, att hon i ifrågavarande fall försakar, må hon göra det, — men *frivilligt*, ej nödd och tvungen genom maktspråk.

(Forts.)

Kvinnlig skönhet.

Temat om kvinnlig skönhet intager nu för tiden inom konstilliteraturen en temligen oansenlig plats; med desto större intresse behandlas det af renässansens diktare. Läser man med uppmärksamhet den tidens italienska författare, kan man ej annat än förvåna sig öfver skärpan i betecknande af yttre drag och öfver fullständigheten af personalbeskrifningen. Ännu i dag ha i synnerhet romarne den särskilda förmågan att med två ord kunna karaktärisera någon, hvarom det är tal. Och denna snabba uppfattning af de mest framstående egenskaperna är nästan outhärlig för det skönsanna begripande och framställning.

Bland alla dessa, som besjungit den kvinnliga skönheten, framstå som den allra förnämsta skalden *Firenzuola*, som lefde midt i renässansens tid. Hans skrift: »*Della bellezza delle donne*» väckte oerhördt uppseende hos hans samtida. Måhända intresserar det äfven våra läsare att höra

åsikterna hos denne fine kännare och bedömare af kvinnlig skönhet.

I likhet med många andra och som de gamle anser han kroppens skönhet för en återspeglning af själens skönhet, en mycket idealistisk att ej säga optimistisk åsikt.

Hans princip är densamma som användes af flere andra: sammanställande af de skönaste kroppspartier hos enskilda till åstadkommande af högsta skönhet. Han definierar uttrycket hos de färger, som förekomma hos hud och hår, och ger såsom den skönaste företräde åt *blonde* (blond), hvarvid är att märka att han därmed förstår en mild, åt brunt lutande gul färg. Håret måste vara tätt, lockigt och långt, hyn klar, men icke dödsblek, ögonbrynen mörka, sammetsmjuka, tätast i midten och afsmalnande mot båda sidor, det hvita i ögat af ett lätt blåaktigt skimmer, iris icke alldeles svart, ehuru alla poeter sucka efter »*occhi neri*» (svarta ögon) som en Cytheres nåd, detta fastän det himmelsblå varit något utmärkande till och med för gudinnor och det milda, vänligt blickande mörkbruna är allra älskligast. Själfva ögat bör vara stort och uttrycksfullt; ögonlocken äro vackrast hvita med knappt synbara röda fina ådror; ögonhåren böra hvarken vara för täta eller för långa eller för mörka. Ögonhålan måste ha kindernas färg. Örat bör vara medelstort, fast och väl byggt, måste i de svängda delarna vara liffigare färgadt än i de flatare, öronsnibben genomskinlig och rödglänsande som en granatkärna. Tinningarna äro vackrast, när de äro hvita och jämna och icke för smala. På kinderna måste det röda tilltaga med rundningen. Näsan, som väsentligen bestämmer profilens art och skönhet, måste uppåt aftaga mycket lindrigt och likformigt. Där näsborrarne upphöra, kan finnas en liten upphöjning, dock icke så stor, att det blir en örnäsä, som icke är vackert hos kvinnor; undre delen måste vara lindrigare färgad än öronen, men icke hvitfrusen, mellanväggen öfver läppen skall äga en lätt rodnad.

Författaren fordrar, att munnen skall vara liten, dock hvarken spetsig eller platt, läpparna icke allt för subtilt och symmetriskt passande mot hvarandra; vid tillfälligt öppnande (det vill säga utan att le eller tala) bör man på det högsta se sex öfvertänder. Särdeles förtjusande äro groparna i öfverläppen, en vackert svällande underläpp, ett kärleksretande leende i vänstra munvinkeln och så vidare.

Tänderna skola vara: icke för kupiga, vidare likformigt vackert delade, tandköttet icke för mörkt, ja, icke en gång som rödt sammet. Hakan bör vara rund, hvarken platt eller spetsig, med en lätt rodnad uppåt; dess bästa prydnad är hakgropen. Hakan måste vara hvit och rund och snarare för lång än för kort. Skulderna begär *Firenzuola* skola vara breda och, hvad hvarnen beträffar, anser han bredden som första villkoret för dess skönhet. Dessutom bör hos den allt af och tilltagande knappt vara märkbart och färgen *can-didissimo* (snöhvitt).

Foten vill *Firenzuola* ha liten, men icke mager, hvälvingen hög, färgen hvit som alabaster. Armarna skola vara hvita med en lätt rodnad på de upphöjda delarna; deras konsistens beskrifver han som köttig och muskulös, men »mjuka som armarne hos Pallas, då hon stod framför herden på Ida.» Handen fordrar han skall vara hvit, i synnerhet ofvantill, men gärna en smula stor och fyllig, att taga i som sammet, dess rosiga inre försedt med få, men tydliga, icke korsade linier och icke för höga kullar, rummet mellan tummen och pekfingeret lifligt rödt och utan rynkor, fingrarna långa, smala och mot ändan knappt märkbart tunnare, med klara, lindrigt böjda icke för långa och fyrkantiga naglar, som böra vara afskurna endast på en knifryggs bredd.

Därmed slutar författaren; skönhetsstyckets djupaste orsaker ha förblifvit en hemlighet äfven för honom, och det är just icke underligt — man spörjer därvidlag just icke med förståndet, utan de ende talberättigade äro hjärtat och känslan; den odelade kärlekens ljufva lidelse vet icke af några skäl, liksom intet tvifvel — hon känner endast förtroende och blind hängivenhet.

Hvilken är, enligt eder åsikt, den märkligaste kvinnan i er provins?

Glömmen ej, kära läsare, att ifylla formuläret i nr 32 och insända det till

Redaktionen af Idun.

Intryck från Betlehem.

För Idun af

A—i—a.

(Adelaide Ehrnrooth.)

(Slut fr. föreg. n:r.)

Betlehemitiskans dräkt, som härstammar från urminnes tider, är både klädande, smakfull och dyrbar genom den mängd guldmünt och broderier, hvarmed den är utsirad. I stället för den lilla kalott (kouffia), som sitter på andra judinnors hjässa, bära kvinnorna i betlehemstrakten guldstickade mössor, från hvilka hvita florslöjor graciöst nedfalla öfver axlarna. Ansiktet därunder vanställes aldrig af tatuering såsom bland arabkvinnorna eller af osmakligt sminkande, som förstör fellahkvinnans skönhet i Egypten.

Vårt lifliga intresse ägnades vid första inträdet i staden åt den stora mängd förtjusande barn — judebarn äro som små ofta sköna — hvilka myllrade på torg och gator, inne på gårdarna, i de gröna plantagerna, glammande och lekande i obegränsad frihet, öfverallt så godt som i primitivt naturtillstånd. De tycktes oss såsom en passande illustration till den stad, där den milde barnvän- nen haft sin vagga — han som sade: «Låter barnen komma till mig! — — sådana höra himmelriket till.» Och den blåaste af alla himlar sänder här sin ljusflod öfver oskuldens hufvuden!

Kyrkan, kallad den heliga Helenas kyrka, är en rikt smyckad basilika, som höjer sin majestätiska kupol, enligt traditionen, öfver sjålfva platsen, till hvilken stjärnan julnatten ledde herdarne och konungarne från Österlanden. Det var under denna oföränderligt klarblå himmel, de tillbådo barnet och lyssnade till koralen i skyn: — »Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människomen en god vilja.»

Från dessa kullar, som i milda förtoningar synas omkransa staden, kunde mohabitiskan Ruth tydligt skåda sitt fosterlands berg, ty där öfverst på dessa toppar omfattar blicken hela Palestina från Medelhafvet till Döda hafvets spegel och åt söder bortom landets gräns. Uti kyrkan nedstiger man på fjorton trappsteg till »födelsegrottan», hvilken vanligen förevisas besökaren af munkar, som göra anspråk på obestriddig trovärdighet.

Om den ursprungliga platsen, där Jesu vagga stod, i verkligheten var här eller anorstades — det är en fråga, som man lätt ställer i bakgrunden, när sinnet lyftes af skönheten uti de evangeliska berättelserna och ögat söker tyda inskriften på en i kryptans golf inpassad marmorplatta af denna lydelse: »Här är Jesus Christus född af jungfru Maria.»

Änskönt lärde och forskare med allehanda tungomål städse skola få svårt att bevisa »födelsegrottans» befintlighet just på detta rummet, är det dock ett faktum, förtjänt att omnämnas, att grottor begagnas som stall i Judeen än i denna dag, samt att de traditioner, hvilka utpeka grottan i Nativitetskyrkan såsom platsen för julnattens tilldragelse, härleda sig redan från det andra seklet af vår tideräkning.

Men forskarne, gräfvande i traditionernas damm och aska, äro dess värre icke de enda, som här tvista sinsemellan. En evinnerlig casus belli, en aldrig tystnande anledning till fejder och diplomatiska notväxlingar har ju frågan om den heliga grafvens besittning utgjort mellan världens mäktige — som kan-

ske än frandeles se sig i tillfälle att kunna fiska i grumligt vatten för sina politiska ändamål.

Salomos dammar äro belägna knappt en mil från Betlehem, åt höger när man nedstiger från staden. De visa ännu oförstörda lämningar af kolossala arbeten, som genom Salomos konst- och praktälskande sinne förvandlade hela denna trakt till en härlig lustgård, omgifven af öknarna. Det är här man får det starkaste intrycket af Zions storhet i forndna dagar, ty från detta ställe presenterar sig hela trakten i sitt vidsträcktaste majestät. När vi nalkas dammarnes territorium, inträda vi först i en trång dal mellan två klippafsatser, där liflig grönska smeker ögat och örat tjusar af det här på orten ovanliga sorlet af en rinnande bäck.

Vi äro i *Quadi Quartas*, Salomos trädgård, som blef lätt att rikligt vattna genom denna bäck, sedan de stora reservoierna uthuggits inuti det närbelägn berget, sålunda närande och underhållande naturens fågning. Än i dag är odlingen hållen vid lif och denna yppighet, midt i Judeens förtorkade, steniga ödslighet, återför tanken på »Höga visans» här framkvälda poesi. Tydligt framställer denna sin kunglige författare stående på lifvets middagshöjd, då hans bevingade inspiration tog sina bilder från dalens yppiga blomsterprakt och sin flammande glöd från den sol, som från österlandets höga himmel göt lifslust i hans blod. Men efter detta kom för skalden en tid med andra stämningar, som sökte sig uttryck i *predikareboken*. Lifvets afton sänkte sin svalka ner öfver skalden, de skiftande lifserfarenheternas fläkter hade bortblåst färgstoffet från ungdomsglädjens fjärilsvingar, och nu utbrister vållustens sångare:

»Jag gjorde stora ting, jag byggde hus, planterade vingårdar. Jag gjorde mig dammar till att vattua skogen af de gröna träen. Jag hade tjänare och tjänarinnor — församlade en skatt af konungar och land, jag beställde mig sångare och sångerskor och människors vållust. — Allt det mina ögon begärde lät jag dem få, — jag vände mitt hjärta till att utspörja och uppsöka vishet och konst. Men si, det var allt fåfänglighet och jämmer och intet annat under solen. I grafven, dit du far, är hvarken gärning, konst, förnuft eller vishet!»

Intet tvifvel att ännu efter nya tre tusen år samma utrop skall bana sig väg ur den hänsynslösa själfvisketens bröst, sedan njutningens bågare är tömd till dräggen! Ty här äger Salomos ord sin betydelsefulla tillämpning och sanning:

»Ingenting är nytt under solen.»

I grannskapet ef Salomos dammar ligga *Herdafälten*, som uppväcka helt andra stämningar i själen. Trakten inbjuder till drömerier i stilla ro, och luftens milda fläkter hviska om herdarne, som här betade sina hjordar och föllo tillbedjande på sitt ansikte i den stund englastämman bebådade den i mörkrets bojor suckande världen, att nu var ljuset uppgånget för mänskligheten; — nu var bandet mellan himlen och jorden återknutet och dödens udd bruten.

När vi nådde Herdafälten bortom Salomos dammar, insveptes bergens toppar vid horisonten af några moln, som seglade likt stora fåglar med tunga vingar bortåt ödemarken.

Solen sänkte småningom sin skifva och mattades i glans, hvarvid färgskiftningarna öfver nejden blefvo skönare: — de gyllne strålarne, som ögat ej kunde uthärda att se på, beslöjades som af ett purpurflor, hvars

trollskimmer sakta bleknade, blef rosenrött och småningom öfvergick till samma skära skiftning, vi se uti hvita rosors kalk. Slutligen lägrade sig öfver naturen blåbleka skuggor, lika dem som sväfva öfver de döendes ansikte. Det var ett växlande färgspel, hvilket hvarken af ord eller pensel kan återges, men jag har sett det ofta på österlandets himmel under dess hastiga öfvergång från dag till natt. Knippor af ljusröda iris, som trampades af vår fot, spredde sin lätta doft i den genomskinliga luften. De berättade på sitt stumma blomsterspråk, huru Jesus af Nazaret vandrade med sina lärjungar öfver samma tufvor, därifrån vi plockade de vajande stjälkarna; huru han här fann stoff till de oförgängligt sköna liknelser, hvaraf hans tal voro fulla. Dessa bilder ha ingenting förlorat af sin ursprungliga poesi, ty de kunna ej förblekna såsom Salomos härlighet och judiska rikets storhet.

Det blef tid för oss att tänka på hemfärd. Men flere af oss önskade se brunnen vid Betlehem, därifrån philisteerna hämtade vatten till sitt läger, och kring hvilken hemmets kära minnen förenade sig för Isai son, och vi bådo vår dragoman visa oss densamma. I orientens städer utgör brunnen vid inträdesporten vanligen en brännpunkt för det sociala lifvet. Här vattna herdarne sina samlade hjordar, hit komma de unga flickorna för att fylla sina vattenkrukor, hvilka de behagfullt bära på hufvudet, och här slå resande sig gärna ned för att hvila och äta ur sin matsäck — eller, om de äro turister, för att studera folklifvet.

Frukten för nattens inbrott, fjärran från vårt hotell i Jerusalem, manade oss att återvända dit, ehuru mycket än varit att se i betlehemstrakten.

Vårt intresse riktades under återvägen på *Frankernas berg* med dess ensliga topp, hvar öfver en sista solglimt darrade. På detta berg sägas några frankiske riddare ha uppehållit sig ännu flere decennier sedan Jerusalem hade fallit i sarracenernas våld.

De biltoge riddarne funno här en sista tillflyktsort, därifrån de kunde skåda ned på den heliga staden, där deras vapen och hjältemod hade åt en kristen konung upprest en tron — men ack, för huru länge.

Så ofantligt lifvade vi än känt oss under hela den dag jag här beskrifvit, måste vi dock erkänna, att tröttheten fått öfvermakt öfver oss, när vår vagn ändtligen aflämnade oss vid Jaffaporten invid Jerusalem, hvars gator ej få befaras med åkdon. Det gällde således att utan strejkande stiga ur och vandra in i staden i sällskap med kameler, åsnedrivare, tiggare, allehanda slags försäljare, massor af halfnakna barn utan skynt af disciplin och rabbiner i långa kaftaner, hvilkas smutsighet stack af till och med i denna omgifning. Bland detta sällskap färdades äfven, här och där, någon resande pilgrim på en mager Rosinante eller en mula.

Ingenting kan jämföras med den sällsamma känslan att med ens befinna sig på en plats, hvars storhet, förutsagd af profeterna i gamla testamentet, ännu sprider en mystisk aftonskymning öfver Zions kullar. När man sätter foten på denna jord, förflyttas man plötsligt, som genom någon sorts hypnotism, aderton sekler tillbaka; man inträder i en annan tillvaro, som dock icke synes främmande . . .

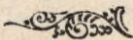
Jag tyckte mig förr ha sett denna folkhop, bland hvilken jag banade mig väg: var det icke densamma, som hänförd följde Jesu spår,

ropande »hosianna, Davids son!» och som en liten tid därefter tjöt sitt hatfulla »korsfäst, korsfäst»... Jag sökte bland dessa ansikten hans, som medlidsamt hjälpte den liflömda att bära korset, och bland dessa kvinnogestalter de båda Mariorna och Magdalena, hvilkas ögon utgöto förtviflans tårar öfver den älskade vännen, när de följde hans tunga steg upp till Golgatha. Och den lame stackarn därborta i gatuhörnet, som vänder mot mig sin blick med bön om förbarmande? Har inte han tilläfvats befunnit sig på den väg, hvar på frälsaren vandrade fram, följd af sina lärjungar?

Var det inte just i denna smala gränd Petrus sökte dra sig undan, när han förnekade sin mästar? Och var det ej här hans tårar föllo, när hanen gol? Och slutligen, är det ej en synvilla, att jag där på Moria berg ser resa sig mot den blåa himlen *Omars moské*? Är det icke Jerusalems gamla tempel i sin underbart rika, poetiska skönhet jag skådar och Jesus, talande från dess trappa till det församlade folket?

Så går det mig vid hvarje steg på denna jord, helgad af traditionen och oförnekade historiska minnen. Öfverallt möta mig här liksom uppenbarelser ur de evangeliska berättelserna; Jesu fotspår äro ej ännu utplånade efter årtusenden, hans namn genljuder ännu från de gamla murarne och susar i morgenväkten.

Legenden insveper oss här liksom i en immateriell slöja, och den som en gång lefvat i denna atmosfer af öfvernaturlig poesi med högst litet eller intet tycke af det triviala lifvets äflan i andra stora hufvudstäder, den skall städsse utplånligt i själ och minne kvarhålla bilden af Jerusalem, den heliga staden, redan insvept i kvällens skuggor, Olivberget i solnedgången samt Gethsemanes örtagård med den slingrande vägen längre bort, som går till Betlehem.

Ur notisboken.

För första gången vid ett allmänt svenskt folkskoleläraresmöte har en kvinna fungerat som ordförande. Den äran tillkom i förra veckan Sveriges kvinnliga skolrådsledamot fröken *Eva Rodhe* i Göteborg.

Kvinnor i posten. Enär åt flere förut antagna kvinnliga e. o. postexpeditörer ännu icke kunnat beredas afönad anställning, kommer den nya elevkursen, som i höst anordnas, att vara afsedd hufvudsakligen för manliga, men äfven ett mindre antal kvinnliga elever. Ansökningstiden tilländagar den 15 sept.

»Den svenska näktergalen». Femtio år fyllde i söndags sängerskan *Kristina Nilsson*, grefvinna Casa de Miranda. Hon är född den 20 augusti 1843.

I skördetid. Å Risbergs egendom i Vermland aflad den 15 d:s änkefru *Charlotta Gabriella Svedelius*, född *Silverstolpe*, i den höga åldern af 88½ år. Född på Vik i Birkala socken i Finland, var hon dotter af den framstående riddarhussekreteraren, en af de aderton i Svenska akademien, A. G. Silverstolpe. Hon blef 1829 gift med och var sedan 1840 änka efter klädesfabrikören i Norrköping Per Svedelius samt sörjes närmast af en son, ledamoten af riksdagens första kammare, f. d. majoren A. G. J. Svedelius, och en dotter samt styfbarn.

— Stilla och fridfullt som hon lefvat, afsomnade sistlidne lördag en af Stockholms äldsta innevärdare änkefru *Carolina Christina Trotzig*, född *Agrell*, änka sedan 60 år efter kammarrättsrådet, kamreraren i Kongl. generalullstyrelsens revisionskontor Johan

Gustaf Trotzig. Hon hade uppnått en ålder af nära 89 år. Ända till sin af endast ett par dagars sjukdom föregångna död ägde hon fulla själskrafter. Den älskliga gamla sörjes närmast af tvänne öfverlevande barn, grosshandlaren härstädes G. F. Trotzig och änkefru Aura Ryberg, af svärdotter, barnbarn, barnbarnsbarn och en åldrig trotjänarinna.

Unga najader. Simuppvisning ägde härstädes i lördags e. m. rum i den kvinnliga badinrättningen vid Skeppsholmen med denna och föregående sommars elever. Uppvisningen omfattade simning, trampolinsprång och flyttningsnummer, hvilka i allmänhet utfördes synnerligen väl. Det hela länder lärarinnan, fröken *Anna Laurent*, till all heder.

En sylt gumma. I dagarne har till Sundsvall anländt en af fruarna därstädes länge väntad gäst, en gumma vid namn *Charlotta Brodén*. Bosatt ett stycke utom Umeå, där hennes man söker uppehålla familjen med att bruka en bit jord, har hon funnit på ett originellt sätt att hjälpa till i kampen för brödet. Hon köper nämligen in åkerbär och hjortron, dessa tålikata alster af höga nord, syltar dem och säljer sylten. I 40 år har hon hållit på med denna handtering. Till en början inskränkte hon sin affär till Umeå, men så småningom vidgades spekulatörerna, och hon företog sig att resa söderut för att afsätta sin vara. I 20 år å rad har hon besökt Sundsvall med sina sylter, som där funnit strykande afgang. Som bevis på i huru pass stor skala hennes affär drifves må nämnas, att hon i år medförde fyra säar med hjortronsylt och två säar med åkerbärsfylt, förutom åtskilliga smärre bytter med sylter. Till syltningen hade åtgått 500 kilo socker. Då hon nu säljer sin sylt för 55 à 66 öre pr skålpund, torde den praktiska och sparsamma kvinnan inhösta ett rätt duktigt bidrag till sin familjs underhåll och till en sparpennning för ålderdomen.

Teater och musik.

K. Operan gifver sin första föreställning för spelåret i dag fredag, hvarvid uppföres *»Faust»* med fröknarna *Holmstrand* och *Karlsobn* samt hrr *Ödman*, *Sellergren* och *Söderman*. Nästa representation blifver *»Aida»* med till större delen ny rollbesättning.

K. Dramatiska teatern började säsongen i går med *»Åra»*.

En gammal historia.

Af *Helena Nyblom*.

(Forts.)

Den första ägarinna, hennes dotter, hade icke gift sig, förrän hon var trettio år gammal, med en ungdomsflamma, som omständigheterna skiljt henne från under många år.

Hon var sin mors mest älskade barn, den person, i hvars händer hon helst hade anförtrott det dyrbaraste hon ägde.

Nu var denna dotter för längesedan död, hennes dotter var också borta. Porträttet hade öfvergått till en annan gren af släkten, och en så obehörig person som jag hade nu af en händelse fått veta denne länge förglömda historia.

Så försiktigt som möjligt skall jag nu försöka berätta den med mina egna ord.

I.

Det var på det adliga godset *Arvidsnäs* i Sörmland, som mormors mor var född och blef uppfostrad, men gården har redan öfvergått till en annan släkt.

Hennes far var baron och löjtnant. Han hade icke avancerat längre än till löjtnant, då han tog afsked från sin militära befattning och helt och hållet ägnade sig åt att sköta sin egendom.

Samtidigt gifte han sig med sin vackra kusin. Baronen var en glad och frisk ungeherre med stark ansiktsfärg, mycket ljus hår, något utstående, ljusblå ågon, bra hållning och ett uttryck af mun-

terhet och välvilja, som hastigt vann människors sympati. Han hade varit en ganska munter ung löjtnant med smak för både dryckeslag och harsardspel och en stor beundrare af det täcka könet, men hans giftermål hade fullkomligt förändrat honom.

Hans hustru var en både duglig och sträng dam, som icke blott älskade det lagbundna och tillättna, utan också i hög drag det korrekta och en gång antagna. Hon fordrade af sig själf och sin omgivning icke endast uppfyllandet af alla de tio budorden, utan också ett noggrant iakttagande af en särskild lagbok, som bestämde huruledes en svensk adelsdam, och framför allt en adelsdam af *deras* släkt, borde uppföra sig för att i allt vara ett lärorikt exempel för den öfriga mänskligheten.

Hennes man beundrade henne som ett högre väsen. Huru högt han än älskade sina tre döttrar, slutade han dock alltid med att säga: »Ingen af dem kommer ändå att täfla med *deras* fru moder. Hon är kvinnan *par préférence.*»

I allt sökte han hennes råd och skulle icke i den minsta gärning ha velat missbaga henne.

Kanske var hans gamla Adam icke alldeles död och begraven, och det kunde hända, att han någon gång vid dryckesbordet med herrarne kunde glömma sig själf eller rättare sin hustru, så att han med lifligt intresse lyssnade till temligen djärva historier och plötsligt kunde utbrista i ett riktigt skallande skratt öfver något uttryck, som damerna ickeingo höra på. Men en enda blick från hans hustrus svarta ögon var tillräcklig att förmå honom stanna midt i ett sådant öfvermodigt utbrott och låta honom ändra samtalsämne. Till intet pris i världen skulle han vilja sära sin älskade maka.

Om det således i botten var hon, som angaf tonen i huset, hade hon å sin sida den största beundran för sin mans hederliga och älskvärda karaktär. Hans hängifvenhet och tjänstaktighet rödde henne, och hon såg med stolthet och belåtenhet, hur omtyckt han var af folket på godset, som aldrig kallade honom annat än »*vår baron*» och uttalade denna titel med en blandning af stolthet och utmaning mot alla andra baroner i världen.

Deras äktenskap var ett bland de allra lyckligaste man kan tänka sig. Intet missförstånd, ingen meningsskiljaktighet störde det goda förhållandet mellan dessa två så högst olika makar. Deras kärlek till hvarandra snarare tilltog för hvar år, och de voro till den grad allt för hvarandra, att det först efteråt blef fråga om barnen.

De uppfostrade sina tre döttrar med stor omsorg — egentligen var det friherrinnan, som ombestyrde uppfostran, och baronen som samtyckte — men barnen lefde i en värld för sig, och de hade alla en tydlig känsla af, att ingen af dem inträngde i den cirkel, där deras föräldrars ömsesidiga kärlek stod ensam.

Vid bordet måste de tre flickorna ända till sin konfirmation iakttaga fullständig tystnad. Efter middagen fingo de en liten audiens i friherrinnans kabinett, där hon och baronen drucko kaffe, medan de tre unga flickorna suto på hvar sin låg stol och samtalade med föräldrarna, det vill säga svarade på de frågor, som framställdes till dem.

Om aftnarne efter teet samlades de alla i den hvita salongen, där modern och döttrarna suto vid sina broder bågar, medan fadern läste högt, tills klockan slog nio, då barnen reste sig för att lägga undan sitt arbete, kyssa föräldrarna på handen och bege sig på sina rum.

För resten var dagen indelad i åtskilliga undervisningstimmar. Vid olika tider hade de guvernanter, dans- och musiklärare. Hushållerskan undervisade dem tidigt i husliga sysslor, så att de alla skulle kunna vara hemma i bakning, syltning och alla husmoderliga, nödvändiga kunskaper. De uppfostrades med ett ord alla till att bli tre fullkomliga unga damer, oklanderliga både till själ och kropp, för att en gång, helst så snart som möjligt, anses värdiga att segla in i äktenskapets säkra hamn där, enligt friherrinnans äsikt, den enda saliggörande lyckan fanns.

Oaktadt dessa tre flickor uppfostrades på alldeles samma sätt, hade det dock behagat naturen att från början göra dem helt olika, att hos hvar och en nedlägga så alldeles skilda frön, att ingen trädgårdsmästare någonsin skulle kunnat lyckas att få samma slags planter upp af dem, om han än vattnade och gräfade aldrig så mycket omkring dem.

Det roar naturen att skapa underliga, oberäkneliga variationer och sammansättningar.

Hvad som hos friherrinnan *Elisabeth* var korrekt och pliktuppfyllande, hade hos den äldsta dottern *Cordelia* fått en djupare klang. Det hade blifvit strängt allvar. Hon icke blott älskade plik-

ten, hon svärmade för smärtan och lidandena. Hon uppsökte ända från sin barndom helst olyckan och sorgen för att kämpa mot dem och försvara de svaga mot dem. De lyckliga intresserade henne icke, och all kärlek ansåg hon som ett slags galenskap — naturligtvis med undantag af hennes föräldrars föhållande till hvarandra. Det kunde ju icke vara fråga om att jämföra föräldrarna med andra dödliga.

Hennes mörka ögon och tjocka, nästan sammanvuxna ögonbryn hade ett snart sagdt hotande uttryck, men de fattiga och olyckliga sågo i dessa ögon endast fasthet och deltagande, och i hemmet var hon den, som näst efter husets fru satte alla i den största respekt.

Men om Cordelia hade gått en ton djupare än modern i allvar och stränghet, så hade systern Anne-Sophie i stället gått en ton högre än fadern i ljus och munterhet.

Det var den glada baronens gladaste natur, som dök upp i hans ljusa dotter. Hon var som en återklang af hans ungdoms alla glada historier.

Från morgon till kväll var hon full af skratt och skämt. Hon älskade vackra kläder och ju flere tillbedjare dess bättre. Hennes mun smällog alltid litet. Hennes kinder voro alltid röda, som om hon nyligen hade dansat, och hon kunde icke hålla sina tankar samlade, så länge som hon höll på att krusa sitt hår.

Medan Cordelia genomgick den vinter, då hon i Stockholm blef införd i stora världen och presenterad vid hofvet, som man genomgår ett mar tyrskap, så lefde Anne-Sophie i minnet af denna lyckliga tid, hvilken hon såg reflekterad liksom genom en oändlig rad af förgyllda speglar.

Hvad tjänade det till att vara ung, om man icke fick kläda sig till bal och deltaga i glada fester! Hon brydde sig icke om hofinkarnes sång i lindarne kring Arvidsnäs eller böljeskvalpet vid standen, hon brydde sig om, att artiga, förnäma herrar stodo bakom hennes stol och hviskade henne vackra ord om hennes hvita axlar eller lägo för hennes fötter och tiggde om hennes kärlek.

Hade hon liksom fadern varit en ung man, så hade hon nog liksom fadern varit den första vid

jakten och hasardspelet och i många glada äfventyr. Men hon var en väluppfostrad ung dam under sin stränga mors uppsyn, och det var endast hennes tankar, som kunda flyga vilda och oregerliga, hvart de behagade; — och de flögo också!

Hennes mor skulle ha bleknat af förfäran, om hon hade kunnat se in under de ljusa lockarne, som hängde ned öfver broderramen, där Anne-Sophie satt, och tränga ända in i hennes inre. Medan hon sakta och försiktigt stack nålen upp och ned genom broderiet, gick det lusteligen till i hennes fantasi. Där funnos båda maskerader och enleveringar och galna historier af alla slag.

Var Anne-Sophie en genklang af faderns glada ungdom, så var den yngsta, Elisabeth-Antoinette, som i hvardagslag kallades Tony, ett uttryck för föräldrarnes svärmiska kärlek till hvarandra.

Den var poesien i deras lif, och hon var som en dikt.

Späd och fin med drömmande ögon och en drömmande mun såg hon ut som ett barn ännu då hon var sjuåttio år. Hon talade nästan aldrig, men man måste alltid fråga henne: »Hvad tänker du på?»

Hon deltog i samma undervisning som systern, men hon tycktes dock aldrig riktigt närvarande. Det föreföll som hon alltid hade några tankar bakom, hvilka voro viktigare för henne än hvad hon sysselsatte sig med.

Af egen lust öppnade hon aldrig en bok eller tog ett handarbete, men hon spelade på luta med sina smala hvita fingrar och sjöng därtill med en mjuk, beslöjad stämma. Det var hennes fars största nöje att lyssna till henne, och när han om vinteraftnarne satt vid kaminen, lät han Tony hämta sin luta och sjunga franska romanser. Han sade om henne, att hon hade en röst »som blå sammet». När hon sjöng, slöt han ögonen, och när hon hade slutat, suckade han och sade:

»Ack ja! Då man var sjuåttio år!»

Tony var också som född till att dansa, men hon dansade helst ensam, slöjdansan och dansen med dolken. Det var egentligen ett slags dramatisk dans, som med gester och pantomimer uttryckte en hel historia.

När det vid jultiden var främmande vid Arvids-

näs och alla gäster sutto församlade i de stora salarne, då var det festens glanspunkt, när baronen satte sig vid pianot och Tony kom sväfvande in i sin smala hvita klädning och med en blå slöja slingrad kring halsen och dansade slöjdansen.

De gamla fruarne runkade sakta sina turbaner med paradissfäglarne; de gamla herrarne gräto, snusade och torkade ögonen; barnen stodo och gapade i andlös förvåning, och de unga herrarne i sina kortlivade frackar och stora krås flockade sig i dörrarne och hviskade till hvarandra.

Tony var för dem icke en ung flicka, utan ett andeväsen; men de tyckte mera om att dansa med Anne-Sophie. Hon var roligare och hade kvicka svar på allt hvad de sade.

De tre systarna lefde egentligen hvar för sig sitt eget lif, då de inbördes voro så högst olika, men i en sak förenades de alla, det var i sin kärlek till onkel Jonas.

Onkel Jonas var en kusin till deras far, en ogift äldre untkarl, som bodde en mil från Arvidsnäs på det glada vackra Åby.

Onkel Jonas var lika vänlig och välgörande som naturen omkring hans hem. Han var en liten kortbent, fet och frodig herre med ett rundt, rödblommigt ansikte som ett lindebarns. Hans stora, blå, alldeles runda ögon utstrålade välvilja och deltagande för alla människor och fylldes vid minsta anledning till rörelse mycket hastigt med klart vatten. Kring hans starkt röda mun lekte alltid ett litet leende, som tycktes fortsätta ända ned i hans isterhaka, hvilken drunknade i hans pipade krås kring hans nankinväst.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Augusta Nycander (med porträtt). — Flyende sommar; poem af E. N. Söderberg. — »Att göra godt...»; några betraktelser af Erny. — Den gamle vaktmästaren; skiss af Elisabeth Kuylenstierna. — Nälpenningar; fortsättning på en gammal flickas funderingar; af S. T. — Kvinnlig sköndet. — Intryck från Betlehem; för Idun af A-i-a (Adelårs Ehnroth). (Slut från föreg. nr.) — Ur notisboken. — Teater och musik. — En gammal historia; af Helena Nyblom. (Forts.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

En allas vän, mitt första gör sin dans kring land och rike bland så mången, mången; men ej så lätt den spjufvern ger sig fången, där oss den dårar med en fager glans.

Och din mitt andra är den stackars slafven — låt vara liten och helt nått han är — som, kvick utaf sig, hjälper dig på trafven och fram på stråten genom världen bär.

Af silfver mången, hvad jag döljer här, men vi af guld — en gyllne grundval — äga; åt dig, så klipsk, jag endast det törs säga, ty nu på spåret du mitt hela är.

P. L.

Ifyllningsgäta.

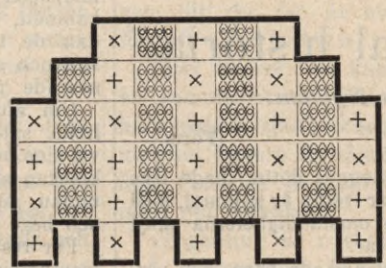
	A	N		
	G	N		
	R	P		
	R	G		
	N	S		
	R	F		

De 24 tomma rutorna i ofvanstående kvadrat skola ifyllas hvar och en med en bokstaf sålunda, att de 6 vägrarna raderna utgåra bekanta ord. Orden, men i annan ordningsföljd, beteckna: en dryck, en stad i Sverige, en fågel, en socken i Dalarne, ett fångstmedel, en järnvägsstation.

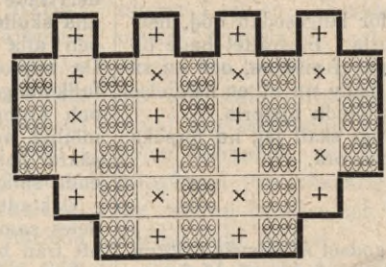
Ulle.

Figurgäta.

Figur I.

Figur II.

a a a a a b b c d e h i i i i i i k k l l l l l m m n n o o o p r r r r r s s s t t t t u u ö. Ofvanstående 18 vokaler skola skrivas i st. för x och 30 konsonanter i st. för + i dessa båda figurer, så att de lodräta raderna bilda ord med nedanstående betydelse:
 Fig I: 1) Egyptisk gudomlighet, 2) stad i Sverige, 3) militärterm, 4) stad i Italien, 5) träd. Fig. II: 1) sång-

fågel, 2) sydfrukt, 3) kvinnonamn, 4) evangelist.

Sedan alla orden äro riktigt funna och bokstäfverna skrifna i rutorna, skjutas de båda figurerna tillsammans, så att en dubbelfigur bildas. Den af hvita rutor bestående horisontala midtelraden gifver namnet på en stad.

Louise.

Aritmogryf.

2	12	20	6	3	11
1	4	5	12	3	6
11	1	7	8	1	11
11	9	20	20	2	10
13	11	14	12	5	11
15	16	17	2	18	5
3	6	12	19	5	12
11	12	12	6	12	11
17	16	5	21	12	19

1) Trädgårdsblomma, 2) gossnamn, 3) troll, 4) järnvägsstation, 5) insjö i Sverige, 6) däggdjur, 7) vattenfall, 8) bibliskt namn, 9) stad i Ryssland.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en berömd sångerska.

Nanny och Signe.

Lösningar.

Logogryfen: Skuggbild; skuld, lugg, kli, lik, bud, guld, du, blus, id, sik, il, disk, Gud, kid, is, kil, duk, bild, bild, bi, gul.

Den franska gåtan: L'oiseau (fågeln).

Aritmogryfen: Herman, Island, London, Dragon, Euftrat, Gondol, Ananas, Rafael, Droska — Hildegard.

Den geografiska förvandlingsgåtan: 1) Bremen, 2) Atran, 3) Trosa, 4) Tanger, 5) Ronneby, 6) Engelholm 7) Falster, 8) Lemberg, 9)

Ystad, 10) Ädelors, 11) Nebraska, 12) Immeln, 13) Lysekil, 14) La Plata, 15) Amiens, 16) Florens, 17) Älfsborg, 18) Kartum, 19) Thames, 20) Arboga — Bättre fly än illa fåkta.

Den tjuvaktige betjanten: De förändringar, som den oredliga tjänaren vidtagit, voro följande:

I.	II.																																																		
<table border="1"> <tr><td>3</td><td>6</td><td>7</td><td>6</td><td>3</td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td>6</td></tr> <tr><td>7</td><td></td><td></td><td></td><td>7</td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td>6</td></tr> <tr><td>3</td><td>6</td><td>7</td><td>6</td><td>3</td></tr> </table> <p>88 flaskor.</p>	3	6	7	6	3	6				6	7				7	6				6	3	6	7	6	3	<table border="1"> <tr><td>4</td><td>6</td><td>5</td><td>6</td><td>4</td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td>6</td></tr> <tr><td>5</td><td></td><td></td><td></td><td>5</td></tr> <tr><td>6</td><td></td><td></td><td></td><td>6</td></tr> <tr><td>4</td><td>6</td><td>5</td><td>6</td><td>4</td></tr> </table> <p>84 flaskor.</p>	4	6	5	6	4	6				6	5				5	6				6	4	6	5	6	4
3	6	7	6	3																																															
6				6																																															
7				7																																															
6				6																																															
3	6	7	6	3																																															
4	6	5	6	4																																															
6				6																																															
5				5																																															
6				6																																															
4	6	5	6	4																																															

III.

5	6	3	6	5
6				6
3				3
6				6
5	6	3	6	5

80 flaskor.

Räkneuppgifterna: 1. De två fäderna och två sönerna voro endast tre personer, nämligen en farfar samt en far och son.

2. På följande tre sätt:

a) $74\frac{9}{18}$ b) $78\frac{6}{6}$ c) 97

$25\frac{6}{6}$ $214\frac{6}{60}$ $1\frac{2}{3}$

100 100 $\frac{4}{8}$

100 $\frac{5}{6}$ 100

3. o o o o

 o o o o

 o o o o

Ordgåtan: Ester, Liège, Idun, Avasaxa, Sergel, Senap, »Euklides», Helgoland, Lissi, Sydbrabant, Tom, Edessa, Dnjepr, Tolf — Elias Sehlstedt, framtidsplaner.